

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Szépirodalmi- és Közgazdasági hetilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal hová
a lapba szánt kéziratok, hirdetések,
előfizetési díjak küldendők:
LÉVA, KAZINCZY-UTCZA, 2. SZÁM.

Előfizetési ár:
 Egész évre K. 5.
 Fél évre " 2.50
 Negyed évre " 1.25
 Egyes példány 10 filléret kapható:
 SCHULCZ IGNACZ LAPTULAJDONOSNAL.

Nyittéri közlemények soronként 50 fill.
 Hirdetések egyezség szerint.
 MEGJELNIK MINDEN SZOMBATON.
 Szerkesztőségi telefon szám 24.

Kötelező községi tűzkárbiztosítás.

A hatósági tűzkárbiztosításról már hírt adott a Lévai Hírlap. Az intézmény megvalósulása mindjában halad előre.

Régi keletű ez az eszme — a községek, városok részére biztosítani, habár csak kisebb részben is, azt a hasznot, amit a részvénytársaságok a tűzkár ellen való biztosítás terén elérnek. Az 1902-ik évben, néhai Zechmeister Károly volt győri polgármester vezérlete alatt megalakult polgármesteri értekezleten ölt hivatalos és határozott alakot a kívánság, hogy a városok a kötelező községi tűzkárbiztosítás útján könnyítsenek terheiken s legalább kis részben és pótdadó nélkül hozzájussanak azokhoz a költségekhez, amelyeket a lakosság biztonsága érdekében fentartott, de kisebb kockázat folytán a biztosító társaságok érdekeit is szolgáló — tűzoltóintézmény évenként megemészt.

A kötelező községi tűzkár biztosítás eszméje most, hogy a városok országos szövetsége Weremes Jenő győri polgármestert a a törvényjavaslat kidolgozásával megbizta, egy lépéssel közelebb haladt a régóta várt megvalósulás felé. A megbízás nem akar vélet-

lent, vagy elismerést jelenteni abban a vonatkozásban, hogy az utód oldja meg a kérdést, akinek elődje Zechmeister Károly pengette meg először az eszmét. Győr városa ugyanis a községi tűzkárbiztosítás kérdését 1909 évben elfogadott szabályrendeletében a maga részéről megoldotta, a szabályrendelet a belügyminiszter megerősítését várja ez idő szerint.

A város törvényhatósága által elfogadott tervezet a kereskedelmi törvény 264. §-ából indul ki, amely szerint „biztosítás tárgya lehet minden, mi a biztosítóra nézve pénzben kifejezhető értékkel bír.” A város területén lévő területek adótárgyat alkotnak, ezeknek állami adója után kiróható városi pótdadó a városra nézve pénzben kifejezhető értéket jelent és ezeknek az adótárgyaknak a tűzveszélytől való megóvása a városra anyagi érdek, amely érdek megvédelmzését a magántulajdonosra nem bízhatja. Ezért kimondja a szabályrendelet, hogy a város területén lévő összes épületeket a város biztosítási akként, hogy a biztosítást hivatalos becslés alapján annak a vállalatnak adja, a mely olcsóbb díjtételeket szabja,

amely a városnak a legmagasabb szerzési és beszedési jutalékot adja; a biztosítási díjakat, a közadókkal együtt a város szedné. A hivatalos becslés, a múlt évben lefektetett új házadó kataszter adatai alapján nagyobb fáradság nélkül megejthető, a díjak beszedése tehát lényegtelen költségöbbletet okoz. A kötelező községi tűzkárbiztosítás jobban megosztja a kockázatot s így emeli az üzleti hasznot, de egyuttal lényeges szerzési kezelési jutalék költségek megmentésére vezet. Ez utóbbi díjak illetnék a várost, s a megejttet számítások szerint felében fedezné a tűzoltóság fentartására fordított díjat — mely ezimen csak legutóbb is 3 %-os pótdadót vetettek ki nálunk — és a fizető közönséget is alacsonyabb díjtételekhez juttathatná. A kérdésnek Győr város közönsége által tervezett alakban való megoldása azonban azt a veszedelmet rejtheti magában, hogy a biztosítási társaságok vagy egyáltalán nem adnak ajánlatot, vagy kartellbe lépnek, és a díjtételek felemelésével vágnak vissza a biztosított közönségre. Ennek a veszedelemnek is van ellenszere. A belügyminiszternek már most biz-

beglinomabb biptói túró, naponta friss főzésű prágai sonka. Állandóan jégbehűtött kőbányai és bajor barna tápsör.

KERTÉSZ LAJOS

fűszer- és csemege üzle-
tében kaphatók Léva n.

Üzletét f. évi november hó 1-én a városi vigadóba helyezi át.

tosítani kell a városokat arról, hogy ilyen esetben jogunk van önkormányzatunknak felállítani a községi tüzkár biztosítási intézetet és pedig közbiztosító alapon. És ezen a ponton jelenleg a városok országos szövetségének a kérdésbe való beleavatkozása nagy fontosságot.

Értesüléseink szerint ugyanis a belügyminiszter Győr város szabályozási bizottságát — mert mélyen belejárta a magántulajdonba, a törvényhozás megfelelő rendelkezésének kitérője előtt — nem hagyhatja jóvá. A városok országos szövetsége elé tehát az a feladat hárul, hogy Magyarország összes városainak érdekét sorakoztassa, a kormány és törvényhozást a kérdés életre valóságáról, fontosságáról és szükségességéről meggyőzze, hogy a törvényjavaslatot oly alakba öntse, amely mellett a biztosító társaságok kártellje kikérülhető legyen. Kötelessége lesz tehát a szövetségnek, hogy a városok tüzkár biztosító-intézetének felállításához szükség esetére a jogot megszerelje, s oda hasson, hogy az intézet szervezéséhez, az anyagi eszközök megszabásához szükséges statisztikai adatokat az 1911. évi népszámlálással egyidejűleg

minden község és város egybe-gyűjtse.

A városok szövetségében tapasztalt erős a városok vezetőiben megtalálható egyéni rátermettség remélni engedi, hogy a községi kötelező tüzkár biztosítás nem sokáig fog a megoldatlan kérdések sorozatában heverni.

Válasz

Tokody István kántortanító úr által hozzám intézett felhívására.

Mélyen fájlalom azon egyenetlenkedő viszályokat és félreértéseket, melyek Léva városunkban évek óta dúlnak. Sajnálom azt a sok kiváló erőt és képességet, amelyet áldatlan harcok és küzdelmek emésztettek fel. Nem egyszer felmerült lelkemben, mily sok szepet és nemest lehetne alkotni, teremteni ennyi erővel! De mindig megnyugvással töltött el az a tudat, hogy ez nem a felekezetenek egymás elleni harca és küzdelme, mert azok nemes versenyre kelve, testvéri érzéssel igyekeznek kivenni részüket a haladás és felvilágosodás után való magasabb törekvésükben.

Személyes vonatkozású eléggé nem sajnálható összeütközésekben benem folyhat és részt nem vehet sem az esperesi vagy püspöki hivatal, sem pedig lelkészársaim egyikike sem, eljárásaik mindössze is egy kötelességszerű bizonyítvány és nyilatkozat kiállítására szorított, melyekre bármely

lelkész, vagy tanító társainkkal szemben kötelezve vagyunk.

A magam részéről, hogy mennyire kívántam a békés kiegyenlítésekre közrehatni és közbenjárni, mindenki által tudott dolog. Sajnos hogy fáradozásainak nem lehetett meg a kívánt sikere.

Most is legnagyobb örömmel és megnyugvással veszek minden a kiegyenlítésekre irányuló kísérletet, s magam részéről, csak helyeselni tudom a becsületbíróra vonatkozó javaslatot, melynek verdiktje hivatva lenne ezen odíózus ügyeket elvégre, egyszerismindenkora befejezni.

Természetes azonban, hogy ez iránt kényszerítőleg közbelépni, egyházi törvényeink által pontosan körvonalozott hatáskörömben nem tarthatom magamat jogosítottnak. Az ajánlat minden esetre a legelmerésre méltóbb nyíltságra és a hosszú küzdelem befejezésére irányuló legteljesebb jóakaratra mutat. Vajha siker koronázná az üdvös törekvést. Nem csak én de velem együtt minden a társadalmi együttélés és törekvések iránt érdeklődő örömmel és megnyugvással fogadná azt, s velem együtt bizonyonnyal a legszívesebben felajánlja ez irányban közreműködését.

Patay Karoly.

Jegyzetek.

— Irta Vesper. —

Politika

A nemrég lefolyt választások szokatlanul erősen bizonyítják a köztudomásba is erősen belegyökerezett tényt, hogy a politika szétszakítja a szorosabb értelemben vett

ÁRCSZA

A lévai reform. egyház új orgonája.

Ott volt a születésénél, keresztelésénél is. Négy évvel ezelőtt kellett ahhoz, hogy a filléreskelet gyűlt orgona-alap 5000 koronára növekedjék; egy esztendő, hogy az ország legelősebb orgonaépítőinek tervei és költségvetései közül melyiket fogadja el az egyház eljárássága. Angster, Rieger és Ország, és a kiváló műparosok vetélkedtek abban, hogy nem csak a lévai ref. egyház közönségének, de Léva város és vidékének is olyan orgonát készítsenek, mely kielégíti nemcsak a megrendelési összeg nagyságát, hanem a magasabb fokú művészi igényeket is.

Sok idővel és balvéleménnyel kellett küzdeni, míg e névről: Ország, el tudtam hárítani a gyanú sötét fátyolát. A nagyszallói ref. templom orgonáját, mely úgy mondják, nem valami jó, szintén Ország nevével elterjedt csinálta. Hogy higgyen hát a lévai ref. gyülekezet eljárássága a másik

Ország, a ki az Isten különös kegyelméből testvére annak a nagyváradinak? Meg aztán mikor a budapest-rákospalotai Ország-céget, mely 49 éve, hogy fenn áll, nem ismerik a vezető emberek?

Esztendőig való hűzódás után aztán végre sikerült a szerződés megkötése; és pedig azzal aki legelősebben a legjobb munkát vállalja. S ez éppen Ország lett.

Irányításomra és szavatolásomra, de meg a régebbi előjárókkal való ismerettségem folytán feléje fordult a valóban meg is érdemelt bizalom.

Az orgona letesítésének részeit bőven kivették: a minden egyházi dolgokban híven buzgólkodó lelkész, a főgondnok, az előjáróság és a gyülekezeti tagok. Én sem maradtam azonban el a cselekedet mezejéről, a mennyiben 1906-ik év tavaszától kezdve, 3 színielőadás haszna-képpen 300 korona jutott rendezői fáradozásom révén az orgona javára. Engemet illetett a különböző tervek és költségvetések helyes kiválasztásának terhe is, melyet egy teljes éven át a legnagyobb készséggel hordoztam, még végre átszűrődött lelkemen a lévai ref. templom méretének, szépségének s a gyü-

lekezet nagyságának és igényeinek legjobban megfelelő orgona. Tekintettel levén mind-ezekre, még azt is szem előtt tartottam, hogy tervben van egy új templom építése, melybe idő jártával teljesen bele fog illeni a mostani szük karba szorított, szép izléssel épült, nagy arányú hangszer.

A lévai ref. hívek annyira megszokták 70 esztendő orgonájukat, hogy csak szebbet és jobbat kellett állítani helyette, hogy vele megelégedni tudjanak.

A munka pompásan sikerült. A szelid, lágy melegség, a gyöngédség, az erő és fonség, az alázatosság, a csöndes áhitat, a főlíró fájdalom, a megtisztult lélek ragyogása, az istenharag édes kegyelemmé változása, a menyholt boldogító kéksége, a cikázó villámok hirtelensége, a halk mozgású patak kacagó habjai, a tenger toronnyá vált hullámai, az erdő mélységének titkos rejtelmel, a pásztor tüze és furulyája, a szabadsággért harcolók harsonája, az ágyúk elhaló moraja, a győzelmi zászlók lengése, az életküzdelem gyönyöre, a dicsőség pálmájának átadása, a halál előtt való meghódolás, a sír megnyugtató ölelése, a boldog örökélet, s annyi más gondolat, s annyi más érzélem mind-

társadalmi sőt illedelmi korlátokat. Ha politikára kerül a sor, a leghigabb vérű nyárs-polgár is kipirul s az öklével hadonáz; a legnagyobb életű, pocakos, nyolczgyermekes családapa is úgy odacsap a kávéházi asztal közepére, hogy csak ugy csörögnek rajta az edények. És az ilyen kávéházi politizálásokban közben esik meg az, sőt rendszeres dolog, hogy a tisztelt feketekékvét szürsösölő politizálók olyan epiteton ornas-okkal illetik a politikai élet azon vezető férfait, akiknek politikai állásfoglalása saját nagybecsű és kialakult politikai véleményekkel meg nem egyezik, mint amilyenekkel — hogy enyhén és csak illedelmesen szóljak — a kapatos fuvaros aposztrofálja lovát, ha a szekér bennragad a kátyuban. Némi moralizáló, avagy tömegléktanvizsgáló hajlammal oda is lehetne következtetni eme jelenségből, hogy a politika szétartó szakadást idéz elő; hogy zöttőri a szokásos határokat és korlátokat a társadalmi érintkezés terén; hogy megváltoztatja a köznapi vérmérsékletet és a szokással teljesen ellentétes cselekvésre ragad. És a jelen esetben az ilyen szempontból való nézés teljesen beválk. Mert nem más ez, nem más még egy hajszálnyival sem, mint határozottan kimondott illetlenség. Mert van itt valami, ami azzá teszi. Megadjuk az Istennek, ami az Istené, a császárnak, ami a császáré. Miért ne adjuk meg ezeknek az uraknak is a magukét tisztelt kávéházi politikusok, tisztelt családapák, tisztelt urak és tisztelt azok, akik azt vélik, hogy szivarfüst közben leadott becses politikai aforizmák elmondásával mentik a hazát. Nem azért, mert ezek politikusok, előkelő emberek, esetleg kegyelmes urak, miniszterviselt

emberek, nagy állásokban levő nagy urak. Hanem azért, mert öreg emberek, akik küzdelmes, nehéz pályát éltek végig, mely munkavégzés tekintetében nem alábbvaló egyetlen pályánál sem, beleértve a testi munkával járókat is.

Idegen nyelvek.

Mindenki aki például Karlsbadot megjárta (és ugyan ki nem járta meg, mert mi magyarok, a kolozsvári töltött káposzta, a paprikás szalonna nemzete, rossz gyomru, veseköves nép vagyunk) méltóan csodálkozhatott el azon, hogy alig van karlsbadi ember, aki a németen kívül legalább még két idegen nyelven tökéletesen nem beszél, míg igen gyakran hallható magyar uraknak hasonló német beszéde:

— Sie Kellner, ik bitte . . . no wie hajszt dasz . . . ja, ik schon wajsz . . . ik bitte bringen ajn Glas Bier.

Talán a karlsbadi példa alkalmatlan, mert eme fürdőhely bensülötteinek éppen internacionális voltánál fogva szinte kötelességé teszi a többnyelvűséget; de bizonyos, hogy idegen országokban mindenki, vagy legalább is nagy hányad beszél anyanyelvén kívül idegen nyelveket. A német házmeister kisasszonyok eredetiben olvassák Marcel Prévost regényeit s a francia varróleány angolul is megérteti magát a kőd hazájának lakósaival. De éppen ugy, ahány sok nyelven beszélő ember van az idegenben, éppen annyi magyar leheto széles e hazában ki, ha a vonat átrobogott vele a Lajtán s Marchegnél a kalauz már németül kéri jegyét, csak néz és bámul, mintha a bábeli nyelvezavar kellő közepébe csöppent volna bele és nem érti. Mindenütt elhagyták már

a sovinizmusból eredő ama helytelen felfogást, hogy untig elengedő ama egy nyelvnek ismerete, amelyet még az anyatejjel szivtunk magunkba; hogy idegen nyelvekkel foglalkozni; nemzeti sérelem, sőt: csorbítása a nemzeti egységnek s quasi hazaárulás. — Szép ez, mind szép, nagyon szép, de őszintén szólva: nevetséges. — Kétségen kívüli dolog, hogy a magyar nyelv szép, sőt szebb, mint akármelyik. Zengzetes, muzsikáló, kifejező, határozott, csengő és idegen emberek, akik még magyarul nem hallottak beszélni, ha először hallják, ugy érzik, mintha üvegharangok csapódának össze enyhe szélzúgásban és csendes sóhajtás szállna el valami nagyon virágos-zöld rét felett. Igen, de tessék elképzelni annak a messze elvetődött magyarnak lelkiállapotát, aki ott kalandozik a lajtántuli császár-város Ringjein, a szajnaparti Babel boulevardjain, avagy Berlinben az „Unter der Linden” hosszában; aki néz, lát, megfigyel, csodál s aki csupán csak egy órai megszüntett gondolkodás után bir egy legalább megközelítőleg értelmes mondatot összecsinálni, melynek értelme az: kérem adjon egy pohár vizet, avagy: kérem merre kell a Praterstrassera mennem. Ekkor azután magáév teszi ezeknek keblükből őszintén kitoró sóhajtást: a fene egye meg azt a sovinizmust, mely a nyelvismeret szük térre való szorításában leli kedvét.

Minden okos dolgot a magunkévá tettünk. Csak itt, ezen a ponton történik makacs visszapatánás a meg nem érítés, be nem látás páncéljáról. És ha ez így van és mert ez így van: vajjon nem-e egy darab Ázsia a nyelvismeret kérdése a mi diadalmas, fiatal, életerőtől pezsgő kulturországunkban?

mind kifejezést találnak abban a remek műben, mely Ország Sándor és fiainak, illetve érdemes munkásainak fáradsága egyszersmin. művészi tudása után épült.

Az orgona 14 fő és 9 mellékvaltozatai között szépségre és jóságra alig lehet választást tenni. Különösen kiemelendő a készitési anyag kiváló tartóssága, a működés pontosságja s a jelleg tisztasága. S ha még a változatosok célszerű beosztását hozzáveszem, azt mondhatom, hogy bárkinek is egy igen jól megszerkesztett építménnyel van s lehet dolga.

Az orgona szóló-változatai a következők: 1) *Subbass 16'*, 2) *Oktávass 8'*, 3) *Celló-bass 8'*. Ez utóbbi tisztá érc valamennyi, s főnségesen érvényesül, ha kézzelnyomós lágy változatok kísérik, mint vezérhangot. A lábnyomós változatokból elég is ennyi. Most jönnek a kézzelnyomósok s azok között 4) a *Bourdon 16'*. Ez az összes hangok tömörítésére, komolylyá tételére való. A sorrendben 5) a *Principál 8'*. Ez a főváltozat. Ünnepeyes és méltóságjeljes az 1-ső hangtól mind az 54-ig. Míg ez érces, addig a mellette levő 6) a *Bourdon 8'*, a fahangszerek lágyágára emlékeztet. Mintha az erőt és

jóságot jelképezné a *Principállal* együtt. 7) -iknek jön a *Gamba 8'*. Kitünő vonós hang. Keverd össze a *Aourdon 8'*-al, s a Rákóci valamelyik tárogatósa áll előtted, a mint urának fülébe a keserves kuruc nóták egyikét zengi. Lágy vonósokkal kísérve ezek is szépen érvényesülnek. A 8)-nak eső *Flute harmonique 8'* lágy fuvolahang, kedves társa a többi fuvó-hangoknak. Akár a furulya csöndes éjszakákon, a pásztor szerelmes ajakán.

És most hadd itt a föld örömét és szenvedéseit, nyomd a *Vox coelestis 8* függő bilentyűjét, s a lelket az angyalok égi zenéje vonja a végtelenség végső helyére a menyországba. Az Úr dicsőége ragog körülted, s az idvezülés első pillanatai ringatják édes álmod látó, békén szendergő lelketed.

A 9-ik hang ez. Mellette van 10-ikül a *Aedin 8*. Ez haza hívó, édes hang. Mintha igen messziről lágy szellő hozná magával, mintha édes anyánk kunyhójának kék füstjét látnók, s mintha édesanyánk fáradt kezével, könnyező szemével integetne: gyere be édes fiam! Vagy mikor a vándor vissza néz a bércről; s alig hallhatólag, búsan azt sóhajtja: isten veled hazám. A 11.) a *Csö-*

fuola 4' már üde, eleven, földérintő keményebb fuvó változat. A *Vox coelestis*-szel keverve édes, panaszos leányhang, mely nem tudja titkolni, mi van a sziv mélyén. A 12.) a *Salicet 4'* lágy vonós hang, szintén tele panaszal engesztelődött lélek sirásával, mely rötön énéké változik, mihelyt a Gomba ajakát megnyitná. A 13-as szám itt nem szerencsétlen. Az *Octáv 4* beleavag, mint az a gyermek férfi bátyjának erőteljes énékébe. Hát a 14-ik, a *Mictura* az ő 212 sipjával? Ez néha szólal meg, de ha megszólal, az aztán megrázza agyadat megrázza szivedet és a csengő szavával parancsol, hódolatra int. Mintha ünne, hajtana az emberi fogatkozások és bűnök színhelyéről; mintha tisztítaná lelketed a salaktól, mintha azt mondaná: „Ime meggyógyultál, többé ne vétekezzél!”

S ha végre valamennyit megszólaltod: az élet minden hangját, szinét és mondatát halod és látod érvényesülni e „szép hangicsáló szerszám”-ban, mely valóban megékesíti a „verseket”.

A 9 mellékvaltozat is nagy dicsőeretet és elismerést érdemel. Az általános és különös kiváltó, a *varózelep a pianó, a menoforte, a*

Ujságolvasás.

— Ejnye, be egyszerű tárcsa van ma az ujságban. Olvassa el.

— Ki írta?

— Azt bizony nem tudom. Nem néztem meg.

Avagy:

— Mesés ceket olvastam ma. Érdemes elolvasni. Okos, világos és meggyőző.

— Elolvasom. De ki írta?

— Mit tudon én? Kutyának keil a név. A cikk a fő.

Ahány csillag fennragyog az égen, annyiszor hallható ez a két kis beszélgetés. Köztudomású dolog, hogy az ujság, a napilap csak efemezetekre van hivatva: elolvasni őket az ember, és amint elolvasta, elfelejti. A urak délután a kávéházba, a lányok elé raknak egy halomnyi ujságot, belejók természetnek, végigolvassák, néha előhörtögik a bajuszuk alatt: — No ez jó, de meg nem nézik, hogy milyen név vagy jelzés van alatta vagy föléje írva, azután elmennek és el van felejtve az ujság, a „noezjó” érdemfólyatot nyert cikk, minden Neri mellátják arra, hogy megnézzék: kicsiny, sötét szerkesztésű szobákban ki az a szűke, társasabszolgája a tollnak, tintának, paprosnak és nyomtatott betűnek, aki talán a lelkét, szívének vérét öntötte bele egy pár bonyi írásba (ezt azok a jó urak nem tudják), ki is az, milyen nevű, az rövid élvezetet, de élvezetet, sőt lelki gyönyörűséget szerzett nekem, hogy megégyezzen a nevet és ha újra látom és elolvasom amit írt, mondhatnám: jól ír ez az ember, már múltkor is olvastam tőle valami jó és ez is jól van megírva és legalább ez a jutalom az annak a sok, végtelen sötét írásból mellett töltött éjjelnek munkáját a nappal: a sok virrasztástól, szellemi munkától elgyűtt idegű ember telerója az ujságnak egy darabját, hogy nekem másnapra legyen mit olvasnom.

forte, a *missimó*, a *superocetax copula*, a *manual copula* mind pontosan működnek. A *generalesimó* azonban a legkiválóbb, mert általa a leggyöngyösebb hangot a legerősebb big fokom és viszont, egy lábitó segítségével egy pompásan lehet, hogy szinte gyönyörűség.

A fűvő és annak hatása a lejjobbak egyike. A szélcsatornák és hangtökek, valamint a szélvezető csövek teljesen megfelelnek rendelkezésüknek.

Szováj Országh Sándor és fiai a lévai ref. templom új orgonájával remekeltek, s félszázados híreiket újabb félszázaddal gyarapították.

Isten segítse őket tovább való munkájukban is. Léva és vidékének közönsége pedig részese legyen őket abban a támogatásban, melyre Országh Sándor is oly híven részesült. És a hárszere királya, sokáig hirdesse a magyar ipar fölvirágzása mellett Isten dicsőségét.

Toth István.

Egy eszközzel lehetne ezeket az urakat megtanítani az írás megbecsülésére. De ez nagyon radikális eszköz lenne. Odaültetni őket a papiros mellé és most tessék írjanak valami olyat, amelyet valaki elolvasva „noezjó”-nak fog minősíteni. Oh, ekkor megbizonyosodnának róla, nagyon keservesen, sőt verejtécsöppek árán bizonyosodnának meg, hogy az írás nem csak abban áll, hogy az ember tollat vesz a kezébe és ír, ír, ír; ekkor megértenék, hogy mindaz, a milyen szemük csak átszalad, amelyen csak keresztülfutnak, amelyet jó formán figyelemre sem méltatnak, sok viaskodó, sok küzdelmes órának, érelésnek gyümölcse; hogy mennyi gondolkozás, ide-oda hánytorgatás, megfontolás, kialakítás, magábaerülés szükséges, míg egy tárcsa, cikk, avagy akár riport megszületik.

A magyar ujságírók — hála Istennek — megtanultak írni. Most az van hátra, hogy a közönség megtanuljon olvasni.

Követeljük mindenütt budafoki F. M. K. E. gyujtót!

HIREK.

— **Eljegyzés.** Ördög Gyula eljegyezte Zilahy Zsófikát, Zilahy István helybeli birtokos kedves leányát. Gratulálunk.

— **Athelyezés.** A vall. és közokt. miniszter özv. Zombory Zsigáné gamszentbenedeki áll. óvónót a kolozsvári áll. óvodához ideiglenes minőségben áthelyezte.

— **Főispáni kinevezés.** A király Kürthy Lajost, vármegyénk és Zolyomgye főispánját az állásaiban való meghagyása mellett Komárom megye és Komárom sz. kir. város főispánjává ideiglenes minőségben kinevezte. Így tehát főispánunk négy törvényhatóság élén áll.

— **Külföldi utazási ösztöndíj.** A beszercebányai keresk. és iparkamara területének iparosai számára kitűzött 600 koronás külföldi utazási ösztöndíjat a keresk. minister ifj. Laufer Béla lévai lakos díszletfestőnek ítélte oda, ki jelenleg Münchenben tartózkodik és az ösztöndíj egyik feltétele szerint legkésőbb 1911 év végéig az országba visszatérni s a külföldön szerzett tapasztalatait a hazai ipar javára értékesíteni tartozik. Megjegyezzük, hogy ez az ambiciózus fiatal ember saját költségén már volt tanulmányuton Németországban.

— **Tenyészszarvasmarha díjazás.** A Barsvármegyei Gazdasági Egyesület július hó 31-én Nagyhérestyénben tenyészszarvasmarha díjazást rendez, mely alkalommal kiosztásra kerül a földmivélsügyi miniszter által adományozott összegből 400 korona és a vármegye közgyűlése által megszavazott összegből 100 korona. Kiállíthatnak barsmegyei tenyésztők egy éven fölüli üszö-

ket és tenyészteheneket nyolcz éves korukig borjuval; vagy anélkül.

— **Körmöcbányai iskolák államosítása.** Körmöcbányáról írják, hogy a vallás-és közoktatásügyi miniszter vármegyénk tanfelügyelősége útján oly értelmű leiratot intézett a város tanácsához, hogy a városi elemi fiu- és leányiskolákat a megfelelő feltételek mellett hajlandó állami kezelésbe venni. A tanfelügyelőség felszólította a városi tanácsot, hogy a miniszteri leiratot tárgyalás végett mielőbb a közgyűlés elé terjessze és ennek határozatát mutassa be. A városnak célja a polgári leányiskola államosítása is, erről azonban a miniszter még nem intézkedett. Miután a város ezen szándékát mindenáron megvalósítani akarja a polgári iskolát is bevonják a tárgyalásokba.

— **A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület** központi igazgató választmánya Nyitrán, a vármegyéhez termében 1910 július 22-én ülést tart, amelynek tárgysorozatán szerepel a többek között néhai Repcsik János 162 000 koronás alapítványáról való jelentéstétel is. Továbbá jelentés a gamszentkereszti járási bizottság által kezelt egyesületi vagyon ügyében.

— **A sorozások.** A honvédelmi miniszter e héten újabb körrendeletet intézett a vármegyékhez, melyben közli, hogy az eddigi tervezet szerint a fősorozást július 15-től augusztus 31-ig terjedő időben foganatosítják. A miniszter megjegyzi, hogy az ujonctulaknak országgyűlésileg történt megszavazása esetében a fősorozást táviratilag fogja elrendelni.

— **Uj betéti társaság.** Leopold Gyula hirdetési irodája Budapestben, melynek nemcsak a belföldi, hanem a külföldi nagy hirdetői is állandó üzletfelei és mely a legtekintélyesebb és legnagyobb apparátussal dolgozó vállalat a szakmában, betéti társasággá alakult. A törvénytől bejegyzés július 6-án megtörtént. A betéti társaság egyedüli beltárgya Leopold Gyula, ki a vállalatot kiváló szaktudásával és elismert agilitásával továbbra is vezeti. Mint értesülünk Leopold Gyula több nagyobb vidéki lap kiadóival egyesülve a vidéki lapok részére egész külön szakosztályt fog létesíteni, mely csak a vidéki lapok hirdetési ügyeivel fog foglalkozni.

— **Adomány a F. M. K. E.-nek,** Berzeviczy Emil kir. pénzügyigazgató a múlt napokban végzésileg egyszer 20 koronát, egyszer pedig 50 koronát utalványozott a F. M. K. E.-nek. Mind a két összeget a kir. pénzügyigazgatóság előtt ismeretes ügyfelek küldtélvéiben egy a fogalmazási szakban dolgozó tisztviselő nevére, hogy italmérsi ügyeik kedvező elintézését támogassák vele. A F. M. K. E. elnöksége ezután is köszönetet fejezi ki Berzeviczy Emil kir. pénzügyigazgató hazafias elhatározásáért.

— **A lévai Oroszlán patkói.** Évtizedeken át ott lógott az immár lebontott Oroszlán

vendéglő szögletén egy hatalmas patkó, benne egy kicsi és alatta két nagyobb. A lebontás alkalmával persze ezek is lekerültek és hogy lekerültek, aktualissá vált a kérdés, hogy tulajdonképpen mi célból is voltak azok ott. Mert hiszen olvasóink legtöbbször bizony nem tudja. Legalább a fiatalabbak nem, mert jelentőségüket — a rendőrkapitány ur szíves magyarázata szerint — már a 80-as évek elején elvesztették. Ugyanis ezek a patkók jelezték a városunkba érkeztet vándorló kovács legényeknek a *herberg*-üket (szálló), mely ott volt az Oroszlán fogadó egyik zugában. Most majd oda teszik ezeket is a régi Léva emlékeztetőihez, azzal a két török patkóval egyetemben, melyet az Oroszlán lebontása közben leltek.

— **A kereskedő ifjak mulatsága.** Szombaton tartotta meg a Kereskedő Ifjak Társulata nyári mulatságát, melyet saját könyvtára javára rendezett. A mulatságnak, a kellemetlen időjárás miatt inkább csak erkölcsi, mint anyagi sikere volt, mert kicsi, de annál is inkább mulatni vágyó társaság jött össze, kiket aztán a fesztelen jókedv hajnalig tartott együtt. A világpostánál, illetve a képeslapok elárúsításával fáradozó hölgyek és díjnyertesek neve álljon itt is elismerésként. I. díj: Dénes Bella k. a. Budapestről. II. díj: Farkas Irma k. a. III. díj: Steiner Vali k. a. IV. díj: Lantos Ilonka k. a. Szabadkáról.

— **Mészárszék részvénytársasági alapon.** Korponán, a város mézsáros és hentes üzletet állít föl részvénytársasági alapon, hogy a már-már elviselhetetlenné váló *husdrágas*ágot megszüntesse. Az üzlet részére Lévan keresnek megfelelő üzletvezetőt. Minden kereskedelem ellenes tendencia nélkül megjegyezhetjük, hogy olyan helyeken, hol a mézsárosok szemérmelensége már oly mérveket ölt, hogy hatásos ellenszerről kell gondoskodni, a szövetségi mézsárszék a legcélszerűbb. Igaz, hogy a kremsi nők radikális eljárása — kik néhány hétre lemondtak a rostélyosról és *beafsteak*ról — szintén pompásan bevált. De ez még nem azt jelenti, hogy az ilyen harcokat az egész vonalon győzelmesen lehessen megküzdeni. Nálunk legalább nem. És ha majd harci fegyvert kell választani nekünk is a mézsárosok ellen, akkor majd mi is azt válasszuk, melyet legjobban Korpona is választott. Lehet hogy a kremsi nők jól tudták mit cselekszenek, mikor két-három hétig rakásra hagyták bűdösödni a kremsi mézsárosok hus készletét. És bizony nem is került nagy fáradtságukba sikert elérni, mert hiszen hét-három hétig nagyon könnyen nélkülözhetők a rostélyost, vagy Stefánia sültét, főleg ha rántott csirkét, szülő spárgát, vagy éppen töltött tojást ehettek, nem is szólva a *spenótról*, amelyen nagyon jó veszi ki magát a zsemlye feltét. De mit érünk vele, ha a lévai piacon mindez drágább a marhahusnál. Avagy talán az élelmi szer árusok nem volnának oly élelmesekek, hogy hirtelenében annak az árát emelnék

föl, ami éppen legjobban helyettesitené a marhahúst és ami legjobban fogyna. És akkor éppen csak ott volnánk, ahol a mádi izraelita.

— **Mai Hermann Grand Bioskopjának** a Kossuth Lajos téren fölállított elegáns pavillonja esténként zsufozásig megteelik nézőközönséggel. Előadásairól, különösen a tanulságos és élvezetes utazási és tájképek bemutatásáról sok jót mondhatunk, habár elvből a moziknak nem is vagyunk barátjai. Többi képei is igen szórakoztatók és a humorosak állandó derűtségben tartják a közönséget.

Vegyeszeti iparunk újabb sikerei. Örömmel értesülünk a Kabinszappangyár r. t. ama sikereiről, melyeket legújabbán kitűnő minőségű vegyiszta Viaszszinszappan néven forgalomba hozott gyártmányának bevezetésével értel. Kompetens tényezők egybehangzó nyilatkozata szerint e szappan hivatva van az összes külföldi gyártmányok kiszorítására. A Kabina féle Viaszszinszappant a t. vásárló közönségnek és olvasóinknak b. figyelmébe ajánljuk.

Kisgazdák tanulmányútja. A Bars megyei Gazdasági Egyesület múlt hó 20-án Krajsik Jenő g. e. titkár vezetésével egy igen sikerült tanulmányi kirándulást rendezett, melyről röviden már megemlékeztünk, azonban ígretünkhöz híven még a következő tudósítást hozzuk róla. A kiránduláson városunkból a következők vettek részt: Jónás Imre, Behula István, Szalay Pál, Fornay István és Csorba Győző. (Ez az ambíziós fiatal tanító, a lévai tanítóképző növendéke volt s a nyári vakációt mindig ilyenféle kirándulásokra használja föl.) A tanulmányút fénypontját özv. Döry Vilmosné leperdi gazdaságának megtekintése képezte. A harmincz tagból, főképpen kisgazdákból álló társaság, folyó hó 21-én érkezett a tolna megyei Kocsolaódalmand vasúti állomásra, honnan a társaságot remek fogatok szállították a tulajdonosnő ur kastélya elé. Özv. Döry Vilmosné leperdi gazdasága, mely körülbelül 3600 kat. hold területű, főképpen állattenyésztésre van bázisozva, még pedig a tisztavéri szimmentháli tenyésztésre az állam részére nevelt csikónevelésre s az elektorál, negretti és fésűs keresztesű juhtenyésztésre. Az elismerés legmelegebb hangján kell szólanom a szimmentháli tenyésztésről, de legkevésbé azért, mert ennek vezetését, irányítását a tulajdonosnő gazdatisztjeinek minden beavatkozása nélkül végzi, hanem főképpen azért, mert a nagy nehézségek, rossz takarmánytermés, az átvétel idejében 1906. évben az állományban nagy mértékben fellépő tuberkulózis Dörynének nem csüggesztették el, sőt hogy a már régebben fenálló tenyészetet megmentse, óriási szoralom, kitartás, tanulás és nagy pénzfáradatok árán az egész állományt teljesen rekonstruálta s ezáltal hazai szimmentháli tenyésztésünk érdekében jó tenyésztésanyagok közreadásával kitűnő szolgálatokat tett. Sajnos, nem sokáig volt alkalmunk

e szép állapotokban, a jól sikerült termésben gyönyörködni. Közledezt a visszautazás ideje, miért is csak Iharos majorba mehettünk még ki, hol a ménesben a szép „Bohócz”-ivadékokban gyönyörködtünk s dél felé visszatértünk a kastélyba, hol a parkban felterített hosszú asztalok voltak társaságunkat. Folytatva az utat, Fiume város nevezetességeit, majd a kikötőben horgonyzó Pannónia nagy kivándorló hajót néztük meg, ami bizony eléggé meglepte gazdáinkat. (A hajót két hét múlva Nápolyban himlő eset miatt vesztézzár alá helyezték és az utasokat beoltották.) Abbáziában egy kellemes délutánt töltöttünk, 23-án pedig Arbéba, a dalmát partokra hajóztunk, utközben kiállva egy csinos tengeri vihart, mely gazdáinkat nagyon szomorú hangulatra hozta, de Arbéban a jó dalmát bor ismét életrekellette őket ugyannyira, hogy Lovrana és Abbazia kikötőben a hajó fedélzetén dalárdát rögtönözve, szép magyar nótákkal szórakoztatták a fürdőző közönséget.

A társaság 25-én tért vissza. Ez alkalommal köszönettel kell feljegyeznünk, hogy az államvasutak igazgatósága lekötözött előzékenységgel igyekezett tanulmányutunkat kényelmessé tenni.

— **Anyakönyvi bejegyzések. Születések:** Pleva István, Mikola Anna; Margit; ifj. Akács József, Kugyela Anna; József, Lajos; Fábian Géza, Rácz Julianna; Géza. *Házasság.* Jancsika János, Gyurcsék Mária. *rkath. Halálozás.* Bozóky István 46 éves agybénulás. Spányik József 32 éves Tüdőgümőkör.

Dus választék. Gyári áruk.

Frommer Mór
ponyva és zsákköleszőnő intézete, jutaraktára Lévan.

Ez úton is bátorodom a t. közönség b. tudomására hozni, hogy

zsák és ponyvaköleszőnő intézetet nyitottam, kapcsolatban zsák, ponyva és egyéb jutaraktárral.

Megbízásaimnak legpontosabb teljesítését előre is biztosítva, maradtam

kiváló tisztelettel
Frommer Mór.

Közönség köréből.

Nyilvános köszönet.

Fogadják mindazok, kik felejthetetlen jó atyám elhunytá alkalmával részvetőkkel akár szóval, akár írásban mélyen érzett fájdalommat enyhíteni szívesek voltak, ez uton is hálás köszönetemet.

Léva, 1910 július 14.

Bányai Ferenc

Termény-piac árak a szerdai hetivásáról. (Árak métermázsanként értendők.)

Tengeri	13.— — 13:20
Búza	18.— — 18:40
Rozs	15.— — 15:50
Árpa	12.— — 12:80
Zab	13:60 — 14:40
Bab	16.— — 18:60
Korona értékben	

A szerkesztésért a lapkiadótulajdonos felelős.

4082/1810 szám.

Versenyárgyalási hirdetmény!

Léva r. t. város képviselőtestülete 6524/1909 számú határozatával 30 gazd. munkásház fölépítését elrendelvé, miután azok költségei törvényszerűen engedélyezve vannak, az 2211/1910 sz. képviselőtestületi határozat folytán azon 30 munkásház építésére vonatkozólag az egységáras versenyárgyalási hirdetményt újból közzhírré teszem.

Az építési munkák ezek:

- I. Föld, kőműves és elhelyező munka.
- II. Ácsmunka.
- III. Tetőfedő munka.
- IV. Különféle munkák.

A munkálatok Léva város Koháry-utca 81 sz. telkén teljesítendő, a talaj normális, fűrés nem történt, miért arra vonatkozólag a munkaadó város közönsége szavatosságot nem vállal.

A munkálat az ajánlat elfogadása és a szerződés aláírása után 8 napon belül megkezdendő és a befejezendő 1911 évi április hó 25-ik napjáig.

Szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértelesen borítékban elhelyezett ajánlatok Léva r. t. város közig. iktató hivatalában f. 1910 évi augusztus hó 1-ső napjának d. e. 11 óráig adandók be; az elkésve érkezők figyelembe nem vehetők; a borítékban e felírásnak kell lenni: „Ajánlat a munkásházak építésére, — ajánlattevő: N. N.”

A vállalkozók a vállalati összeg 5 %-át kötelesek Léva város házi pénztáránál letenni s az erről kapott hivatalos nyugtát tartoznak az ajánlathoz csatolni. A beadott ajánlatokban az egységáras részletesen feltüntetendő.

A beadott ajánlatok Léva város tanács-termében 1910 évi augusztus hó 1-ső napján délután 3 órakor fognak fölbontatni,

melyen az ajánlattevők vagy képviselőik jelen lehetnek.

A tervek és egyéb iratok a városi polgármesteri hivatalban naponként 9—11 óra közben megtekinthetők és megszerzhetők.

Az ajánlattevők a végleges döntésig kötelezettségben maradnak; akinek ajánlata elfogadott és a szerződés megkötésére — felhívás után 3 nap alatt — nem jelentkezik, — bánatpénzét a város javára elveszti.

A pályázók törvényes képesítést tartoznak igazolni; ismeretlenek pedig megbízhatóságukat is.

A város föntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok és az ajánlattevők személye közt szabadon választhasson, — bárha a megbízatást nyert ajánlattevő nem a legolcsóbb vállalkozó lenne is. Valamint a városnak szabadságában áll az összes munkálatokat egy vállalkozónak adni, vagy abban többeket részesíteni.

Utóajánlat nem fogadtatik el.

Ajánlattevőkre nézve a fentiek kívül az 1907 évi III. t. cz. és a vonatkozó ministeri rendelet határozmányai is kötelezők.

Kelt Léva, július hó 8-án.

Bódogh Lajos
polgármester.

3765/1910 szám.

Hirdetmény!

Léva r. t. város képviselőtestülete 1910 évi június hó 3-án tartott évn. rendes közgyűlésében hozott 3765/1910 számú végzésével Holló Sándorné született Nyitray Amália lévai lakosnő udvartelek vételi ügyének érdemleges tárgyalását — a megjelent tagok csekély száma miatt — az 1886 évi XXII. t. cz. 1. 0. §-a alapján 1910 évi augusztus hó 10-ik napjának d. u. 4 órá-

Pollák Samu ruhakereskedése Léva, Bafi-utca.

November 1-től a Városi Vigadó épületébe költözik.

Kész férfi és gyermek ruhák, tavaszi felöltők a legdusabb választékban vannak raktáron. Mértékszerűen rendelések a legújabb divat szerint a legnagyobb meglepedésre készülnek!

Üzlet áthelyezés miatt mélyen leszállított árak!

jára tüzte ki, a mikor is ez ügyben a jelenlevő tagok számára való tekintet nélkül érdemleges határozat fog hozatni, — mely határozatot midőn közzhírré teszem, azon közgyűlésre a képviselőtestület tagjait e helyen is meghívom.

Kelt Léva, 1910 évi június hó 30-án.

Bódogh Lajos
polgármester

WEISZ ARMIN

Cégvezető:

KOHN NATHAN

ZSARNÓCZA.

Modern lakberendezések

— készítője. —

Megbízható bevásárlási forrás.

Levélbeni megkeresésre mintákkal

személyesen teszem tiszteletemet.

4 szobából álló uri lakás

a Wertheimer házba kiadó.

Bővebbet Boros Gyulánál

Honvéd utca.

Egy jó házból való fiú, a jövő tanévre teljes ellátást kaphat egy helybeli családnál. Címe a kiadóhivatalban.

DENTON

Legújabb magyar találmány!
egyesíti a fogkefét, fogport és szárvizet.

utazásoknál különösen igen kényelmes és mindennemű fertőzést kizár.

Aki egyszer megismeri többé fogkefét szájába nem veszi

Szépházi és Tsa cégnél Trencséntelep.

Kapható minden gyógyszer-tárban, és illatszertüzletben, valamint a feltalálónál. e e

ÁRA: 30 darab (egy dobozba csomagolva) 70 fillér.

ALKALMI VÉTEL

21 év óta fennálló üzletemet folyó év nov. hó 1-től a városi viadójá palotába helyezem át.
Ez alkalommal raktáramon levő áruimat

Mélyen leszallított árban a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom.

Maradékok és egyes más cikkek teljes kiárúsítása : : :
Holzmann Bódog vászon-, fehérnemű-, divatárú-, női felöltők raktára.

Használjunk
KABINA-féle!
Viasz
szinszappant

Mosáshoz a legjobb, legtakarékosabb; egyszeri átdörzsölése ezzel, felér más szappannal való 3-szoros átdörzsöléssel.

Tisztaságért szavatosság!

Medvegy Lajos
czukrászata Léván.

Ajánlja naponta frissen készült süteményeit, desszerteket, bonbonokat, fagylat, parfee és krémeket. Minden e székelyházhoz tartozó cikkeket: endelések félóra alatt készülnek. Pontos kiszolgálás! — Olcsó árak!

KI

látta már a mostérkezett legujabb levélpapir különlegességeket

SCHULCZ
IGNÁCZ

papíráruházában, Léva Kazinczy-utca 2.? Ha még nem látta, ugy saját érdekében nézze meg, mert egy doboz levélpapir vásárlásnál ingyen nyomja rá a nevét.

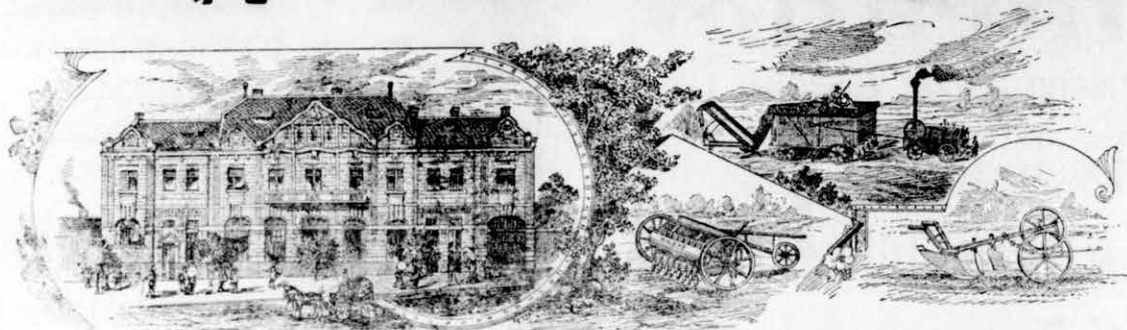
A Sipiczky cukrázdában
naponta friss fagylat, jegeskáv

Hétfőn reggel friss sütemény kávéhoz, amely kívánatra házhoz szállittatik darabja 4 fillér
amely mindennap délutánján is frissen kapható.

Rendelések azonnal elkészittetnek! Tiszta és pontos kiszolgálás! A n. é. közönség azives pártfogásáttkeri, tisztelottal SIPICZKY cukrász.

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

Knapp Dávidnál Léván.

Hoffher és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Mc. Cormick 器器器

gépeinek vezérképviselője.

Ganz-féle motorok
állandóan üzemben
láthatók 器器器

Műkölapos jégszekrények. ↔↔↔ Világhírű láncoskutak.
Községi és kerti fecskendők.

Steiner Sándor

órás és ékszerész

Léva.

Dúsválasztékú
óra és ékszer áru
raktárát ajánlja a
t. vásárló közönség
szíves figyelmébe.

Óra és ékszer javi-
tások gyorsan és
pontosan készülnek.

Üzlete 1910. november hó 1-étől
az újonnan épülő, Városi vígadó-
épületébe lesz áthelyezve. ::

WEISZ SIMON

NÓRINBERGI- ES ROVIDÁRU NAGYKERESKEDÉSE

LÉVA, PETOFI-UTCA.

Dús választékú raktárt tart

fa érc koporsókból
koszorúk és az
összes temetkezési cikkekből.

Üzlet áthelyezés!

Butor üzletem, kárpitos és
asztalos műhelyem

1910. május 1-től a **Wertheimer-féle házba**
Báti-utca 1. szám alá helyezem át.

Kérem az igentisztelt vásárló közönséget, hogy vállalatomat továbbra is
támogatni szíves legyen. — Raktáron vannak a legmodernebb lakberendezések,
melyek saját asztalos műhelyemben készülnek

teljes tisztelettel

Steiner József

butorkereskedő, kárpitos és asztalos